

Lääkevaihdon laajeneminen ja viranomaisten roolit lääkeasioissa keskustelutti Fimean potilasneuvottelukunnan tapaamisessa

Elsi Similä, Päivi Kiviranta / Kirjoitettu 24.3.2023 / Julkaistu 27.3.2023

© Gettyimages / Cecilie_Arcurs

Fimean potilasneuvottelukunta kokoontui 22.3.2023 Helsinkiin ja etäyhteyksien päähän. Ensimmäistä kertaa tapaamiseen oli mahdollisuus osallistua etäyhteydellä muidenkin kuin potilasneuvottelukunnan jäsenten. Linjojen kautta kuulolle oli saapunut sekä Fimean että Kelan ja Hilan asiantuntijoita.

Tapaamisen teemoina olivat lääkevaihdon laajeneminen inhalaatiovalmisteisiin ja biologisiin lääkkeisiin sekä eri viranomaisten – Fimean, Hilan ja Kelan – roolit lääkeasioissa ja lääkekorvauksissa. Vammais- ja potilasorganisaatiot toivat myös tuttuun tapaan ajankohtaisia terveisiä lääkeasioihin liittyen.

Lääkevaihdon laajenemisesta kaivataan tehokasta viestintää

Astman tai keuhkohtaumataudin hoitoon käytettävien inhaloitavien lääkevalmisteiden apteekkivaihtoa tehostetaan valmisteiden välisen hintakilpailun lisäämiseksi. Muutosta potilasneuvottelukunnalle esitteli Fimean ylilääkäri **Vesa Mustalammi**.

– Tavoitteena on parantaa lääkehuollon kustannustehokkuutta, mutta varmistaa samalla lääke- ja lääkitysturvallisuus sekä neuvonta.

Fimea lisää vaihtokelpoisiksi arvioituja inhaloitavia lääkevalmisteita 1.4.2023 voimaantulevaan keskenään vaihtokelpoisten lääkevalmisteiden luetteloon.

Biologisten lääkkeiden apteekkivaihto otetaan porrastetusti käyttöön vuosina 2024–2026. Myös tämän muutoksen

tavoitteena on alentaa lääkkeiden käyttäjien maksamia hintoja sekä valtion lääkekorvausmenoja.

Vuoden 2024 alusta alkaen vaihdon piiriin tulevat enoksapariinivalmisteet ja samaan lääkeryhmään kuuluvia niin sanotut pieni molekulaariset hepariinit. 1.10.2024 alkaen muutos koskee kaikkia muita biologisia lääkkeitä.

– Poikkeuksena ovat pitkävaikutteiset insuliinivalmisteet, jotka tulevat vaihdon piiriin vasta myöhemmin. Kokonaan vaihdon ulkopuolelle jäävät lyhytvaikutteiset insuliinit sekä alaikäisten biologisten lääkkeiden käyttäjien lääkehoidot, kertoi yksikön päällikkö **Jukka Sallinen**.

Hengitysluonnon **Satu Mustonen** kertoi luonnon teettämästä kyselystä hengitettävien lääkkeiden käyttäjille ja heidän läheisilleen.

Potilasjärjestöjen terveisissä lääkevaihdon laajenemiseen korostui toiveet muutoksen tehokkaasta ja selkeästä viestinnästä sekä potilaiden osallistamisesta esimerkiksi antolaitteiden käytön helppouden arvioinnissa. Potilasjärjestöjen näkökulmien huomioiminen asian valmistelussa sai kiitosta.

Lääkekorvaukset toteutuvat viranomaisten yhteistyöllä

Eri viranomaisten roolia lääkeasioissa ja lääkekorvauksissa valottivat ylioppiisori **Juha Sinnemäki** Fimeasta, johtaja **Lauri Pelkonen** Lääkkeiden hintalautakunta Hilasta sekä ylilääkäri **Helena Kastarinen** Kelasta.

– Lääkkeen koko elinkaari on Fimean valvonnassa. Valvonnan ja ohjauksen piiriin kuuluu lääkekehitys, myyntiluvat, tuotanto, tukku- ja vähittäisjakelu, tiivistä Juha Sinnemäki.

Lääkekorvauksiin liittyvät vastuut sen sijaan jakautuvat Valtioneuvoston, Hilan ja Kelan välillä.

– Valtioneuvosto päättää erityiskorvaukseen oikeuttavat sairaudet. Hila päättää lääkkeen Kelakorvattavuudesta ja kohtuullisesta tukkuhinnasta lääkeyrityksen hakemuksesta. Lääkeyritys voi hinnoitella vapaasti ne lääkkeensä, jotka eivät ole korvausjärjestelmässä, totesi Pelkonen.

Kela puolestaan vastaa Hilan päätösten toimeenpanosta.

– Kela esimerkiksi päättää korvausoikeuden myöntämisestä yksittäiselle henkilölle ja toteuttaa suorakorvauksen yhteistyössä apteekkien kanssa, kertoi Helena Kastarinen.

Usean potilasjärjestöjen toiveena lääkekorvausjärjestelmän kehittämiseen oli lääkekaton maksun jaksottaminen useampaan osaan. Lisäksi keskustelua herätti korvauksen piiriin kuulumattomien lääkkeiden aiheuttamat kustannukset niitä käyttävillä potilaille.

Lue lisää

[Fimean potilasneuvottelukunta](http://www.fimea.fi) (www.fimea.fi)

[Tilaa Fimean potilasneuvottelukunnan uutiskirje](#)

Elsi Similä

TtM, Farmaseutti
Projektipäällikkö, Fimea

Päivi Kiviranta

FT
Kehittämissuunnittelija, Fimea